

ท่านจะเลี้ยงไก่อย่างไร

พจน์ พนมรังษี

บรรดานักเลี้ยงไก่ทั้งหลาย เป็นอาชีพ และเลี้ยงจำนวนเล็กน้อย มักจะประสบอุปสรรค อุปสรรคที่สำคัญคือ “โรค” โรคติดต่อของไก่ บางชนิดสามารถจะทำให้ไก่ตายได้เกือบหมดหรือหมดแล้วเลยก็ได้ เวลามีผู้เลี้ยงไก่เช่นอาชีพ เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกที บางรายเลี้ยงไก่ทั้ง ๆ ที่ไม่มีความรู้ในเรื่องไก่เลย ซึ่งจะทำให้เงินลงทุนไว้อายไปพร้อมกันไก่ การเลี้ยงไก่มิใช่ของง่าย แต่ก็ไม่ยากเกินไป จนไม่สามารถจะทำได้ จุดประสงค์ของการเลี้ยง ก็เพื่อต้องการไข่ และจำนวนไก่ให้เพิ่มปริมาณมากขึ้น ฉะนั้น ควรทราบวิธีป้องกันโรคไว้บ้าง ถึงแม้จะเป็นสิ่งเล็กน้อยเท่า ๆ ที่ทราบกันอยู่แล้ว ขอทบทวนสังเกตดังนี้:-

๑. มีบางท่านพอคิดจะเลี้ยงไก่ก็มักจะเลี้ยงกันเป็นจำนวนมาก ๆ ที่เดียว โดยหวังผลเลี้ยงมากได้กำไรมาก ไม่คิดถึงผลเสียหาย การเลี้ยงมากโอกาสที่ไก่จะเกิดโรคก็ย่อมมีมากและง่ายขึ้นเพียงนั้น ฉะนั้น ควรจะเริ่มเลี้ยงเพียงจำนวนน้อย ๆ ก่อน เพื่อหาความชำนาญทั้งในด้านการบำรุงเลี้ยงและการป้องกันโรค.

๒. ผู้เลี้ยงไก่ส่วนมากมักชอบไปชมไก่ตามตลาดต่าง ๆ เมื่อทราบว่าเล้านนเล้านมไก่พันธุ์ดี มีเล้าสวยงามใหญ่โตแบบใหม่ หรือบางทีก็ต้องการ แลกเปลี่ยน และซื้อไก่มาเลี้ยง โดยหาทราบไม่ว่าท่านอาจจะนำเอาเชื้อโรค จากที่อื่น หรือจาก เล้าของท่านเอง ไปสู่เล้าที่ท่านไปนั้น หรือท่านอาจจะนำเอาเชื้อจากเล้าอื่นเข้าสู่ เล้าไก่ของท่านเองก็ได้ เพื่อป้องกันเหตุอันนี้ ควรห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด เข้าไปชมไก่ในเล้าโดยไม่จำเป็น เข้าได้เฉพาะ ผู้เลี้ยงดูเท่านั้น และทหน้าประตูเล้าควรมีถึงป็นขวางตั้งไว้สำหรับให้ผู้เข้าออกเช็ดเท้าเสียก่อน.

๓. การซื้อไก่จากเล้าอื่นมาเลี้ยง ท่านอาจจะนำเอาเชื้อโรคเข้ามา โดยไม่รู้ตัว เพราะไก่อาจจะไม่แสดงอาการ ของโรคให้เห็นในตอนแรก ๆ เพื่อความปลอดภัยกับท่าน ควรเลี้ยงแยกไว้ต่างหากอย่างน้อยที่สุด ๑๐ วัน ไม่ควรนำเข้าไปเลี้ยงในเล้าของท่านทันที ต่อเมื่อพ้นกำหนด ๑๐ วันแล้วและไก่เป็นปรกติก็จึงจะนำไปเลี้ยงร่วมเล้าเดียวกันได้ สำหรับเรื่องนี้ได้พบเห็นมาหลายรายแล้ว โดยมีผู้นำไก่ข่วยมาให้ตรวจ ครั้น

ถามประวัติ ก็ใ้ความว่าเกิดจากนำเอาไก่จากเล้าออกมาเลี้ยงแล้วเกิดโรคขึ้น.

๔. สัตว์ที่เป็นพาหะนำเชื้อโรคติดต่อมาได้ เช่น นก หนู เป็นต้น สัตว์เหล่านี้ อาจจะไป กินเศษอาหาร ของ ไก่จากแหล่งโรคที่ใดมาเราไม่ทราบ แล้วก็เข้ามากินเศษอาหารในเล้าของท่านซึ่งเป็นทางที่จะทำให้ไก่เกิดโรคขึ้นได้ ฉะนั้นควรพยายามหาทางป้องกันเสีย เช่น ล้อมคอกด้วยลวดตาข่าย ถ้าไม่สามารถจะทำได้ ก็ควรรักษาความสะอาดในบริเวณเล้าอย่าให้มีเศษอาหารตกหล่นอยู่ได้.

๕. การป้องกันโรคไก่ ประการสุดท้ายที่จำเป็นและสำคัญยิ่งก็คือ “การฉีดวัคซีนป้องกันโรค” โรคติดต่อของไก่ที่สำคัญมากที่สุดได้แก่ โรคนิวคาสเซิล โรคคอหิ่วว้า และโรคคอกัน โรคเหล่านี้ติดต่อได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้ไก่ตายได้เป็นจำนวนมากๆ ฉะนั้นเมื่อท่านลงมือเลี้ยงไก่ สิ่งแรกที่ควรนึกถึงก็คือ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคเหล่านี้เสีย.

เจ้าของไก่บางราย ไม่ยอมฉีดวัคซีนให้ไก่ของตน โดยได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่นว่าเมื่อฉีดวัคซีนแล้วทำให้ไก่ตาย สำหรับเรื่องนี้ขอรับรองว่าไม่เป็นความจริง วัคซีนทุกชนิดก่อนจะนำออกใช้ หรือจำหน่ายให้แก่ประชาชน ใ้ผ่านการ ทดลองมาแล้ว

ทุกครั้ง เมื่อเห็นว่าคุณภาพของวัคซีนนั้นใช้ใ้ได้ผลจริงจะนำออกจำหน่าย ทราบว่าเอาวัคซีน ไปฉีด แล้วทำให้ไก่ตาย นั่นเนื่องมาจากเจ้าของไก่ส่วนมาก ถ้าไก่ของตนปรกติคือยังไม่คึกคักหาวัคซีนมาฉีด ต่อเมื่อไก่ มีอาการผิดปกติแสดง อาการของโรคเกิดขึ้น หรือเล้าไก่บริเวณข้างเคียงเกิดโรคขึ้น แล้วจึงใ้มาขอซื้อ วัคซีนไปทำการฉีดด้วยตนเอง ขอใ้โปรดทราบเสียด้วยว่า “วัคซีน” ไม่ใช่ยาสำหรับรักษาโรค ฉะนั้นเมื่อท่านนำเอาวัคซีนไปฉีดใ้ของท่านซึ่งใ้กันนั้น อาจใ้รับเชื้อโรคไว้แล้วแต่ยังไม่ แสดงอาการให้เห็น และต่อ มาอีก ๒-๓ วัน ก็แสดงอาการให้เห็นและตายไป ท่านจะลงความเห็นว่า การตายของไก่เกิดจากการฉีดวัคซีนนั้นรู้สึกว่าเป็นการเข้าใจที่ผิดอยู่มาก.

เพื่อความ แน่นอน และ ปลอดภัย แก่ใ้ของท่าน ขอใ้โปรดติดต่อโดยตรงกับเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ แห่งกองสัตวศาสตร์ กรมปศุสัตว์และสัตวพาหนะ เพื่อขอคำแนะนำในเรื่องโรคไก่และขอใ้ฉีดวัคซีนใ้แก่ใ้ของท่าน ถ้าไม่เป็นการจำเป็นจริงๆ แล้วท่านสมควรจะนำวัคซีนไปฉีดด้วยตนเอง ซึ่งเจ้าหน้าที่ สัตวแพทย์ ทุกนาย ยินใ้รับรองท่านด้วยความเต็มใจ และใ้ให้ความสะดวกแก่ท่านทุกเวลา.